

Vi kvinnor

I Demokratiskt Världsförbund

ARG. 6
1954
Nr 3

Guatemala

Guatemala är den nordligaste och till folkmängden största av de centralamerikanska republikerna och ligger omedelbart söder om Mexiko. För 10 år sedan gjorde Guatemala sig bemärkt genom en folklig revolution, som krossade de feodala jordägarnas makt i landet. Dessa stod i förbund med USA:s stora truster, varav *Förenade Fruktkompaniet* är den mäktigaste. Dessa jordägare hade förut förmått att hålla arbetslönerna mycket lågt nere i samband med en lång arbetstid.

Efter denna revolution har folket i Guatemala och dess regering fört en ständig kamp för att upprätthålla sitt demokratiska statsskick. Men under dessa tio år har det ej längre varit möjligt att som förut avskeda, fängsla eller avrätta arbetare för att de begärde högre lön, fordrade respekt för 8-timmars arbetsdag eller anslöt sig till fackföreningar.

Under den inter-amerikanska — det vill säga Nord-, Mellan- och Sydamerikanska kongress, som pågått under mars månad, hade Nordamerikas För-
enta stater väckt en motion om "bekämpande av kommunistisk infiltration på den amerikanska kon-

tinenten". Bakom denna motion låg de stora trusternas vinst- och maktbegär samt deras fruktan att Guatemalas demokratiska samhällsskick, som kallas kommunism, skulle sprida sig till andra Mellan- och Sydamerikanska stater. Med anledning därav framställde Guatemalas utrikesminister en fråga: "Vad menas med kommunistisk infiltration på den amerikanska kontinenten?" — Då genmålde Nordamerikas utrikesminister, Dulles: "Det finns väl ingen utrikesminister i världen som inte vet vad som menas med kommunistisk infiltration" — men här vek han undan och tillade: "det är ingen särskild stat som är utpekad".

Guatemalas utrikesminister visste nog vad hr Dulles menade med "kommunistisk infiltration". Han vet nog också att varje motstånd mot det nordamerikanska trycket kallas för kommunism och att allt vad kommunism heter anses vara av ondo. Han ensam röstade mot Dulles' motion.

Men låt oss hoppas att FN hjälper Guatemalas folk att bibehålla sin frihet och självständighet — liksom alla andra folk!

Elisabeth Tamm

Jag ser...

*Jag håller en jordglob i min hand
och läser namn på hav och land,
ser gränser som skiljer svart från vit
och i naken dröm gör jag resor dit — —*

*Jag ser berg med skördar av mognat vin,
fält som är blå av blommande lin,
brännande ökensand, evig snö,
djupplöjd mylla med gyllene frö,
låga hyddor, offereld tänd,
upptrampad stig och storstadsgränd.*

*Människor stolta skrattar och ler,
tar av den rikedom jorden ger.
Kvinnor skyddar och värnar sin skatt:*

*de barn som rasar i lek och skratt.
Rakryggad ungdom med vilja av stål
kampglad stormar mot hägrande mål.*

*Jag ser människor böjda av träldomens ok.
Kvinnor höljda i sorgens dok
mylla ner de barn som i smärta de fött,
barn som hunger och plåga förött,
som intet vetat om skönhet och ljus,
som trampats ned mot sargande grus . . .*

*Men genom allt jag ser och hör
strömmar det toner som blir till en kör.
Än kvider den svagt, än brusar den fram,
tränger undan sorg och nöd och skam.
Så väller den ut till en stormflod bred:
FRED! Vi går under utan fred!*

Tora Pettersson

arkitekt Lena Larsson:

Fler kollektivhus!

Kollektivhuset som bostadsform är inte så mycket prövad ännu i Sverige. De, som finns — och det är inte mer än 6—8 st. — ligger samtliga i Stockholm och har kommit till på privat initiativ. Det anses att bostadsformen är dyr och därmed exklusiv. Bostadskollektiva kommittén, som nyligen avgivit ett delbetänkande i den här frågan tycks emellertid ha kommit till ett annat resultat: hyran behöver inte överstiga den i vanliga normala hyreshus om man planerar i ekonomiskt bärkraftiga enheter.

Jag har själv bott i kollektivhus i åtta år och vittnar gärna om de fördelar det kan innebära.

Hur går det med individualiteten? undrar många skeptiker och rynkar på näsan. Tackar bättre än i vanliga hyreshus, skulle jag vilja svara tvivlarna. Man får mera tid över till familjen. Har det inte ibland föresvävat er dubbelarbetande yrkeskvinna, när ni trött och utschasad jäktat hem från jobbet, köat er igenom fyllda livsmedelsbutiker för att sätta på potatisen och duka middagsbordet vilket slöseri med arbetskraft — just er egen — det egentligen är att kanske tio fruar i huset med samma

Ett av Stockholms kollektivhus, Mariebergshuset.

Det delbetänkande bostadskollektiva kommittén nyligen framlade om de kollektiva bostadsformerna har kommit diskussionerna om kollektivhuset att flamma upp igen. Här ger heminredningsarkitekten Lena Larsson sina synpunkter på de fördelar kollektivhuset ger och hon gör det utifrån egna erfarenheter som yrkesarbetande husmor och mor.

villkor som ni just nu sätter på sina potatisgrytor? Och efter middagen! Då ni hör diskvattnet brusa i ledningarna ovanför och inunder, skulle ni då inte vilja ge en

I små hytter sover barnen middag i Mariebergshusets daghem.

hel del för att istället få en lugn kopp kaffe tillsammans med er make medan disken sköttes centralt någonstans i huset?

Det är klart att det är omöjligt att begära mera utpräglade smak-sensationer vid den tillagning i stort, som kollektivhusets kök praktiserar. Men alla lägenheterna har egna kök — helt normalt utrustade — och där har man iallafall på söndagslunchen eller vid kvällssupén möjligheter att bereda

Lena Larsson.

sina älsklingsrätter precis som man vill ha dem. Vill man inte äta i den gemensamma matsalen på middagarna finns det förresten möjlighet att själv hämta upp maten i lägenheten. Fast då får man ju diska själv förstås. Det är underbart annars att just en lördag- eller söndagskväll komma upp från matsalen till en fräsch och inte nerdragen lägenhet, ha några timmar till överlopps då man i lugn och ro kan leka med ungarna, läsa sagor, spela grammofon eller vad man vill utan att hela tiden känna den gnagande olusten av en disk som tornar upp sig ute i köket, som känns sällsynt olustig därför att man måste ta itu med den efteråt. Hur många sagor har inte torkat in därför att mamma säger: strax, snart — bara jag har torkat disken. Sedan — då kanske ungen är gnällig och man själv trött. Kollektivhuset är huset där man slipper säga "sedan" jämt och samt. Därför att det är en bostadsform som åtminstone ger yrkeskvinnan mera ork och livslust. Jag är väl medveten om att det kanske inte passar alla att bo så här — men jag tror att tillräckligt många dubbeljobbande kvinnor skulle ta emot den här bostadstypen med uppräckta händer. Och därför behövs det fler kollektivhus. Och billigare kollektivhus!

Lena Larsson

Fragment ur en resedagbok

Casablanca 1/3

Aldrig såg jag på en gång en sådan variation av huvudbonader: fezer, huvuddukar, brokiga och rutiga mössor, pärlstickade huvudlock, vita klutar, turbaner eller ansatser därtill, gamla solhjälmars papperspåsar m. m. De rör sig i den stora ångarens lastrum, där de dirigeras av en infödd förman med röd fez och gulaktig långrock. Han ger alla order med — händerna! Inte ett kommandoljud hörs men hans minimala och snabba handrörelser väcker ögonblicklig uppmärksamhet. Där jag står och ser in i lastrummet, blir jag orörligt fångad av dessa intressanta händer. De är obeskrivligt livliga, känsliga instrument, som pekar, vibrerar, sprattlar, kniper, på tusen utgrundliga vis. Han har ingen taktpinne som en orkesteranförare, bara fingrarna att befala med.

Denne man, varifrån han nu kommer, har en annan art av händer än våra västerländska!

En fräppant olikhet är också dessa lastarbeters sätt att vila. Även under en kort paus tycks de med ens kunna göra sig av med sina nyss så spända muskler och sjunka ihop till en livlös hög, med hela eller halva kroppen avkopplad från tanke- eller viljespänning.

Konst att lära sig!

Medan vi ännu var i gång i går, fick jag gå in i maskinrummet.

Jag hade aldrig förr sett robotar riktigt i synen. Här rörde sig långa rader av omänskliga nickegubbar, gröna med svarta gap, som bet och bet till under stort buller och brak.

Och så fint städat de odjuret hade omkring sig, skrupulöst rent alltigenom i deras golvfria våningar. Väl vi har maskinmästar Nilsson att dressera dessa underdäckets, för ögonen hemska makter, av vilkas jobb vi profitera!

Dess brokigare är det mellan palmalléerna på land, med gammaltestamentliga patriarker, västerländska schåare, ansiktsförhängda muhammedanskor och modernt klädda europeiskor.

Malta

För den som skrev "Bortom Birgitta" blev det en stor händelse att nå Malta. Inte för Valletta ovan jord, hur intressant och vackert det än är (helst när man har Fredrika Bremers skildring att jämföra med), utan för *Malta under jorden*.

Först 1913 upptäcktes den underjordiska tempelstaden från stenåldern, med mäktig arkitektur, kolossala stenklott och en rikedom på stengudinnor, klädda och oklädda. Utan att ha metallverktyg, har man uthuggit väggar och kalkpelare, flyttat jätteblock och med små stenmejslar givit ytor en skiftande och sällsam dekor. Det är inte endast punkter och streck som oändligt varierar. Somliga mönster lik-

nar honungskakor. Eller hittar man ringlande spiraler, med spår av röd eller grön färg.

Det tempel turister lättast kommer åt att se är *Hal Saflieni*. Rummen är — som i alla dessa tempelplatser — icke fyrkantiga utan eliptiska det ena innanför det andra i väldig utsträckning. Här finns trappor, orakelrum (?) med egendomliga akustiska anordningar, där vägghål och sidoutrymmen hjälper helt vanliga röster att få djup, vibrerande klang.

Man får komplettera tempelbesöken i museet, dit numera en del stenstatyer av jättelika moderkvinnor flyttats in. Museichef Zammit har publicerat en noggrann beskrivning, med avbildningar och planritningar av de många templen under jorden. Men han gör intet försök att tolka. (Ett sådant gör däremot den italienske arkeologen Luigi M. Ugolinis stora rikt illustrerade volym, *Malta, Origini della Civiltà mediterranea*. 1934. Han finner Malta vara central för en märklig fornkultur, utstrålad över medelhavsländerna och i vissa avseenden Knossos överlägsen.)

Tänk att få störta in i forskning på en sådan punkt!

I det allra heligaste har stått en av de väldiga modersstoder som nu finns i museet, fullmogna eller äldre kvinnor med hängande bröst. Zammit beskriver en av dem som behäftad med en tumör. För enkelt kvinnoförstånd framställes hon helt enkelt havande!

Man går som förtrollad, då man åter träder ut i solen och ser havet glittra. Det urgamla Malta är något *nyare* i ens värld än det moderna. Man ville dit ner igen. Man vet sig ha vidrört olösta gåtor. Och kanske det dröjer innan de lösas.

Maltaborna har kanske rätt i att de är "den minsta nationen med den längsta historien i världen".

E. F. N.

*"Mamma, kan vi
inte flytta någonstans
där det inte finns
någon himmel
över oss?"*

Amerikanen Albert Kahn (författaren till Högförräderi och Den stora samman-
svärningen) har kommit med en ny bok
som än så länge bara finns på engelska:
The game of death. Det är en bok som vi
i alla fall redan nu vill rikta läsarinno-
rnas uppmärksamhet på. Den handlar om
hur barnen i det kalla krigets USA me-
todiskt utsätts för en så nedbrytande ång-
estskapande psykisk påverkan att förfat-
taren i sitt företal måste säga: "Av hela
befolkningen är det barnen som måste
betala dyrast för det kalla kriget — ett
så högt pris att den frågan ovillkorligen
måste ställas: håller vår nation — i namn
av att försvara barnen — på att förstöra
deras trygghet, deformera deras karaktär
och sätta deras liv i fara?"

Kahn skildrar den miljö där amerikanska barn växer upp sedan några år, en miljö där kriget, atombomben och döden ständigt finns hotande med i bakgrunden eller brutalt tränger sig på barnen från seriemagasins sidor med sadism och skräckvisioner, från radio och film, från televisionsduken (under första veckan i maj 1951 visades i barnprogrammen från Los Angeles sju televisionsstationer i runt tal 1.000 brott...).

Över 100 milj. ex. serieböcker såldes varje månad i USA under 1952. 98 % av barnen läser dem regelbundet. "Med upprepning som denna kan man lära barnen vad som helst — just nu används denna metod för att lära dem att våld är hjältemod och mord spännande" skriver Gh. Legman i en bok om denna serieflora.

Kahn berättar hur hösten 1950 en ny sorts undervisning infördes i en rad amerikanska skolor, en undervisning som aldrig tidigare getts några barn i något land. De fick börja träna sig att snabbt krypa ihop under bänkar och bord, med slutna

ögon och huvudet gömt i armarna, att stå orörliga vända från fönstren och med ansiktet pressat mot väggen, att lägga sig ner och hölja sig i ett skynke. Dessa åtgärder vidtogs för att lära barnen hur de skulle kunna bidra till att skydda sig i händelse av atombombning. Det kallades att "lära de amerikanska barnen se livet i ögonen i atomåldern". I en skola i Queens i New York där övning pågick, deltog civilförsvarsledaren i området, och mitt under övningen skrek han till en pojke: Se upp, ditt högra ben är borta — och din högra arm — och ena halvan av ditt ansikte är bortbränt! Då klassläraren frågade varför han plågade pojken, fick han till svar att pojken inte dragit skynket över sig ordentligt och därför måste man tala till honom "så att han inte glömmes". Han hade rätt, pojken glömde verkligen inte den övningen. Nästa dag kom han inte i skolan, hans mor ringde och berättade att han hade hysteriska anfall och vägrade att lämna henne. Om vissa civilförsvarsfilmerna som gjorts för barn säger Kahn att effekten är uppkomsten av en intensiv känsla av otrygghet och att de gör barnen förtrogna med tanken på ond bråd död, förtrogna med dödandets idé.

Barn i en amerikansk skola visar upp sina identitetsbrickor, gjorda av en metall som smälter först vid 1.400 grader då människokroppen för länge sedan förintats...

Hösten 1951 började man förse eleverna i New Yorks mellanskolor med identitetsbrickor, sedan skulle turen komma till övriga elever, från småttingarna i förskolan till studenterna i universiteten. De var gjorda av en metall som smälter först vid 1.400 grader då människokroppen för länge sedan förintats. Från upprörda föräldrar strömmade protester till skolstyrelsen mot detta nervkrig mot barnen. Krönikören Max Lerner skrev i New York Post: "Jag har tre barn i skola i New York. Om någon vecka skall de alla bära metallbrickor kring halsen eller handleden. Detta skall framkalla en tredubbel bild i barnens sinne: bilden av skilsmässa från familjen, bilden av att inte bli igenkänd och därför behöva en identitetsbricka, och bilden av att bli dödad... Vilka skräckintryck vi låter civilförsvaret lämna hos våra barn..."

Hot och otrygghet blir dominerande upplevelser hos många barn och mödrarna går bekymrade till läkaren för att skaffa dem åter en god sömn, befria dem från att drömma om bomber som bränner dem, befria dem från ångest som hämmar och snedvrider deras utveck-

Tiden är siarens bundsförvant

Anslående högtidlighet vid Fredrika Bremerstatyn

"Tiden är siarens bundsförvant" stod det på bandet till den lagerkrans som SKV:s ordf. *Dr Andreen* nedlade vid Fredrika Bremers staty i Hum-

Dr Andreen lägger ner lagerkransen vid Fredrika Bremerstatyns fot.

ling... "Frukten och ångest inför möjligheten av krig och bombanfall mot våra industricentra är i skiftande grad en landsomfattande företeelse hos oss, mest märkbar hos barn och unga", heter det i en rapport från Midcentury White House-konferensen om ungdomsfrågor, 1950. En mor berättar i en insändare till en tidning att hennes pojke bett henne: "Mamma, kan vi inte flytta någonstans där det inte finns någon himmel?"

Vi kan tyvärr här inte mer än antyda vad denna bok har att säga oss om en sida av verkligheten i dagens Amerika. Men även glimtar av en annan sida, de sansade ansvarskännande människornas kamp för att hindra den tragiska utvecklingen, hindra brottet mot barnen, möter vi i denna bok av utomordentligt intresse. Den är utgiven hos Kahn and Cameron New York där intresserade kan beställa den.

Margit Lindström.

legården när förbundet den 9 mars där högtidlighöll hundraårsminnet av Fredrika Bremers "Inbjudan till ett fredsförbund" som hon publicerade 1854 i den engelska Times. De citerade orden skrevs av Klara Johansson när hon i sin kommentar som utgivare av Fredrikas brev påminde om hur Times förlöjligat hennes vädjan till kvinnorna att i enhet verka för "att krig icke skall vara mer". Dr Andreen påminde i sitt tal vid detta tillfälle om att Fredrika Bremer i sin appell säger sig hoppas att "vi skulle betrakta oss som hörande till samma fädernesland, till samma familj, att vi trots alla olikheter i åsikter skulle hålla varandras händer som systrar och anse alla utblottade och olyckliga som våra barn". Dr Andreen sade vidare:

Fredrika Bremer skrev sin flammande vädjan om kvinnornas världsförbund mot kriget, gripen av Krimkrigets lidanden. Om hon levde nu i atomkanonernas, i väte- och koboltbombens tid, i den tid då det fulländade nervgiftet finns i beredskap, om Fredrika Bremer levde nu skulle ingen kunna tysta ned henne. Hon skulle inte lämna oss någon ro förrän hon enat oss alla i kampen mot kriget.

Vi bör minnas att något av Fredrika Bremers dröm förverkligades redan 1888 då Internationella Kvinnorådet bildades, och än mer då Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet bildades 1915.

Vi som tagit initiativet till denna högtidsstund är medlemmar av Kvinnornas demokratiska världsförbund. Det bildades av kvinnor som upplevat det andra världskrigets nöd. Den 8 mars firar vårt förbunds 140 miljoner medlemmar och många miljoner kvinnor med dem Internationella Kvinnodagen, instiftad 1910 av Klara Zetkin. Därför har vi velat hylla Fred-

Några av de församlade vid högtidligheten lyssnande till dr Andreens minnetal. I bakgrunden dr Peter Varenius som framförde Svenska fredskommitténs hyllning.

rika Bremer just nu. Vi tror att också vi har rätt att räkna oss som Fredrika Bremers arvtagare. Inte bara därför att vi kommit ett stycke på vägen mot hennes mål — att ena alla kvinnor, hur olika deras åsikter än må vara, i kamp mot kriget, utan även därför att vårt förbund har Fredrika Bremers tre strängar på sitt instrument: kampen för kvinnornas rättigheter, kampen för barnens lyckliga framtid och kampen för freden.

I dag säger vi till alla Sveriges kvinnor: systrar, räck oss era händer, låt oss ena oss och samverka på det att krig icke skall vara mer.

Fredrika Bremer, siare med tiden till bundsförvant! Vår tid är tusen gånger farligare än din. Du har fått tusen gånger rätt. Vi hyllar dig och tackar dig för din genialitet och ditt mod. Må din dröm bli verklighet nu efter hundra år! Må vår tids barn få leva, må de få växa friska och glada i en fredlig värld!

För Svenska Fredskommittén talade dess ordf. *Dr Varenius* som bl. a. citerade några ord ur Fredrika Bremers inbjudan: "Så långt som solen lyser och de fria vindarna når jorden, flyga våra fredsbud som duvor oss emellan från land till land..."

Bland de närvarande vid den enkla och värdiga högtidligheten märktes Sigrid Fridman, Fredrika Bremerstatyns skapare.

Sången om Passålke

De gamla berättar om en lapp som hette Junkar, att han alltid slog upp sitt höstviste nära platsen Passålke.

Han lät påla för tältstängerna i snårskogen strax nedom trädgränsen. Sen fick kåtorna klänga sig fast vid fjällsluttningen som koraller vid havsbotten. Men inuti planade han golvet med hjälp av jord och vått ris, där eldgnistorna kan dö. Det krävs stor omsorg och kunnighet av en man om han vill få sin kåta tät och fredad för nattvinden.

Passålke är en bred platå en sexhundra meter neråt fjällsidan, en "axel" som samefolket säger. I den första sommartiden är slätmarken täckt av skära blommor med små svarta tårar i botten på kalken. Även i middagshettan doftar de dagg och en smula sälta. Platsen är ett bortglömt offerställe sen hedendomens gamla tid. Den brukar prisas för sina rika beten. Namnet Passålke betyder Den heliga axeln. Under sina vandringar drömde lappen Junkar om Passålke och längtade tillbaka till de glatta höstmolnen ovanför där.

Han var den främste mannen i kåtalaget. Han hedrades med att de unga frågade efter hans önskningsar. Men sinom tid uppstod ett underligt tal om honom. Det sades att han

Novell av

Stina Aronsson

försvann en dag varje höst och vår. Han tog vägen uppåt Passålke i gryningen och förblev borta till sena afton. Ett par renskötare fann en smula tid att spionera på honom, om han kanske lade ut fina svärtade fågelsnror. Eller om han var ute för att räkna de unga vajorna. Men deras goda ögon missade ständigt att spåra honom. Då begynte det ryktet gå om lappen Junkar att han hade en trolltrumma gömd i klyftan på Passålke, och att han förnötte de stulna dagarna med att trumma. Ingen tordes likväl offra sina tankar och säga rentut att han var säker på sanningen. Några hade hört ett mäktigt ljud i vinden. Andra menade att det kunde varit ekot av fjälllåska ifrån trakterna kring solnedgången.

Emellertid fanns det en, som hade ont av att vara okänd med mannens hemliga ärenden till Passålke. Det var lappen Junkars hustru och hon var äldre och slugare än han. En höstsommar, när den utvalda dagen

kom, samlade hon de övriga kvinnorna kring sin eld. Deras tanke var att avvakta lappens återkomst och se om han var vit i ansiktet eller om hans andedräkt var röd som varulvarnas eller om hans barmkläde var upprivet. Barnen satt tysta på granrisbädden utmed kåtaväggen och lyssnade till eldsången i den främmande kåtan.

Om en stund rörde sig dörrfliken av att en hand förde undan den. Lappen Junkar smög in men ingen hälsade. Kvinnorna hade fällt sina bandvävar som var fästade vid stängerna. Hustrun satt med ryggen åt dörröppningen. Man såg på hennes hjärtformiga nacke att hon var en snål gammal kvinna. Det hade inte passat sig om hon vänt på huvudet som en barnjänta när hon begynte tala till mannen. Först torkade hon sig i ögonen för att de var tårade och sved.

— Om du sätter efter ditt dagsverke och lagar dig i väg åt Passålke så vill jag veta vad du gör där.

— Jag tröstar mig, svarade lappen Junkar.

— Nå du tröstar dig, man, sa hustrun och begrundade hans ord ännu en gång. Men jag vet inte av att du har farit illa?

— Jag samlar tröst åt mig i förväg, så att jag har den när sorgen

kommer. Hustrun vojade sig över svaret, emedan sorgen är en sak som är farlig att nämna. Samtidigt njöt hon i smyg av den friska fuktiga lukten om mannen, som han förde med sig i kläderna från kvällsvinden.

På andra sidan elden satt en grannkvinna som bar en silversked till prydnad i barmen. Hon berömdes för att ha varit mycket vacker i ungdomen. Nu fanns endast rösten kvar, som var sjungande och ville fara vilse i rökslöjorna. Hon sa:

— Tröst kan du finna i ditt hjärta.

— Tröst kan jag finna i mitt hjärta, sa lappen Junkar. Men jag är nödd att samla dit den först innan jag finner den.

Då spottade hustrun i elden, som värmdes hennes knän, och begärde ett bättre besked om vad han hade för sig på Passälke. Hon klagade att det inte fanns några vittnen där, men kanhända fientliga andar och försåt. Vad kan du ha att beställa i ensamheten med din svaga syn, förvillade man? sa hon.

— Jag bereder mig.

— Du bereder dig, säger du. Vad tror du kommer att ske?

— Nå ingenting särskilt. Jag bereder mig bara för att aldrig stå oförberedd.

Den gamla hustrun begynte bli en smula vred och skämmas inför de andra kvinnorna över hans fjams. Det drog genom hennes näsa som när man går till havet emot den svidande saltvinden. Hon vände sig alltjämt inte om. Men hon frågade honom för tredje gången vad han gjorde från morgon till afton på det förbannade Passälke.

— Jag samlar tid åt mig.

— Du samlar tid åt dig genom att låta dagen gå till spillo, hånade kvinnan. Lappen Junkar klappade sig på barmklädet. Det var rött som en mässkrud och mycket vackert med band och tennbroderier.

— Jag samlar tid och tålmod åt mig härinne, log han. Så att jag har en stor vinst att dela med mig av när brådskan och oron och uppbröttet kommer. Hustrun hörde de många orden ifrån hans mun utan att förstå dem. Hon kastade sig ner på golvet och skrek i fullt sinne:

— Jag aktar ditt prat för intet, manfolk! Du är inte värd att en kvinna begär besked av dig.

Men de båda andra vaggade sig sakta. Ty de kände dunkla tankar

Fredrika Bremer och arbetarkvinnorna

ELIN WAGNER skriver i sin ofullbordade levnadsteckning över Fredrika Bremer (Svenska Akademiens minnesteckningar) bl. a. följande som påminner oss om att Fredrikas intresse för kvinnorna även sträckte sig till arbeterskorna vilkas hårda villkor i denna tid av inbrytande industrialism upprörde henne djupt:

”... När hon sedan i augusti 1854 skisserar upp planen på ett kvinnornas världsförbund, hänvisar hon till att de svenska fruntimmerna lyckats sammansluta sig nationellt för att ta vård om de nödställda. Men då kunde ju världens kvinnor samarbeta i Fridsfurstens namn för samma ändamål...

stiga upp i sitt sköte. Men när deras hjärna vägrade att göra tankarna klart flytande som vatten, så kunde de ändå inte äga dem.

Lappen Junkar gled ut igen genom dörrfliken. Han väntade utanför medan hustruns humör fick lägga sig, så att hon förmådde duka fram renost och bjuda honom hett kaffe att dricka. Han såg upp mot de nya höststjärnorna, att de ställde upp sig på det urgamla viset som vägvisare med facklor. Därpå synade han även marken omkring sig för att inte vara orättvis och förbigå den. Det steg upp en stark lukt av eld ur mullen. Ty mot dagens slut hade den spritt sig dit från golvet inne i kåtan.

Så lyder berättelsen om Junkar-gubben och den liknar en gammal besvärjelsesång. Den är inte glömd bland samefolket. Fäderna nämner den för sina söner medan de vilar ut efter veckan och brådtiden. Många tror ännu i dag att en enda blick på Den heliga axeln är nog för att skänka tursamma årstider och sänka Fjället Kierkevarre, varav platsen Passälke endast är ett obetydligt trappsteg, är synligt vida omkring. Även om du befinner dig längst ner i dalen, bara en dagsresa från det rödaröda Österhavet, kan du skönja det. Ifall du vänder dig varsamt om och vet vad du söker: Passälke.

Elin Wagner.

till en början genom att ta kontakt med varandra. Fredrika lät sig inte alldeles nedslås därav att hennes vädjan förklingade ohörd, hon tog upp saken igen vid den stora välgörenhetskongressen i Bryssel 1856 där tre kvinnor hyllades: Florence Nightingale, Harriet Beecher Stove och Fredrika Bremer. Utom Fredrika var bara herrar deltagare, och dessa fick nu höra vilda idéer i ett långt tal på franska. Hon frågade som man ännu kan fråga, varför inte herrarnas fruar och döttrar var med och sade sitt ord på konferensen, eftersom det gällde frågor som angick dem. Hon uppmanade de närvarande att ge de arbetslösa kvinnorna arbete...

Fredrikas stora tanke att de gåvor Gud givit kvinnorna skulle kunna användas bättre, den avvisades alltså temporärt, men hon trodde på den till sin död, eftersom hon var viss om att den var ingiven av Gud även om detaljerna var överlämnade åt kvinnorna själva...”

”De fredsälskande människorna ser med oro på Västtyskland där krigsförbrytare återinsätts på sina poster... för att lösa den tyska frågan måste man finna sådana villkor som är antagliga för både de fyra stora som för Västtyskland och Tyska Demokratiska Republiken...”

Man måste först och främst avlägsna allt som kan hota Europas fred och freden i Tyskland. Först när militarismen inte spelar någon roll i någon som helst form upphör ett enat Tyskland att vara ett tänkbart hot mot sina grannars säkerhet...”

(Anna Seghers)

Maj Hirdman:

Resa i Sovjetunionen 1953

IV BARNJÄRNVÄGEN

Så måste man i samband med barnen berätta om barnjärnvägen, som är en rent genial idé. Tyvärr har jag förlorat siffrorna över hur många barnjärnvägar det fanns i Moskva och i hela Sovjet. I vart fall hade vi tur och kom till Stalingrad på en söndag, och då var den öppen. Sen skolorna börjat är den stängd på vardagarna.

Järnvägen skötes helt av barn. Sträckan i Stalingrad var två och en halv km. Lokföraren var en pojke på tio år. Stationsföreståndarinnan var fjorton år. Småpojkar och flickor skötte biljettförsäljning, och då tåget var överfullt av små resenärer och avgick på bestämda tider, gällde det att se upp. Men allt gick mycket bra och rutinmässigt.

Idén kom till då man märkte barnens stora intresse för log och vagnar. (Så är det hos våra småpojkar också.) Man byggde en station och en smalspärig järnväg, barnen fick göra arbetet så långt det var möjligt. Sen fick de steg för steg lära sig allt, elektrisk manövrering, signalering, och allt som hör till, och det är väl inte litet. Men då en liten grabb eller flicka för första gången kör det fullsatta och flaggprydda tåget, måste det vara en stor stund i livet.

Jag överräcker med varm hand denna idé till svenska kommunala myndigheter. Låt barnen bygga sin egen järnväg, börja i Humlegården t. ex. eller andra parker. Vi ha mark nog.

Barnen vid Stalingrads barnjärnväg glömmar jag aldrig. Vi blev inbjudna att åka och hela vår delegation hade riktigt roligt där. Den unga stationsföreståndarinnan höll ett tal för oss och förklarade idén och slutade med en hälsning till svenska barn och en önskan om vänskap mellan folken i världen. En och annan mamma var med, men barnen, även de små skötte sig mest själva på så sätt att en grupp på t. ex. fem små fyraåringar höll ihop och en sexåring omslöt dem som en liten moder. Jag la märke till en pojke i en grupp på fem flickor. Han var tjugurig och snäste dem, ville inte vara med dem. Mycket milt och med strålande talande ögon talade en

Dessa små muntra tösungar får bilda slutvinjetten på Maj Hirdmans intressanta artikelserie om en resa i Sovjetunionen. Det är de barnen som uppfostras med fredstanken så att de sjunger om freden, tror på den och vill den.

liten sjuårig mamma med honom. Han kunde inte stå mot så länge. Han satte sig snällt hos henne och åkte med tåget. Den där vänliga övertalningen barn emellan la jag märke till under hela resan.

*

Till slut måste jag säga att man är djupt tacksam över att man fått resa i ett land, som är så helt olika andra land i sitt sätt att leva och sträva. Här är något nytt på väg. Det verkar som om man håller på att lösa sig ur de tvångstankar som världen nu lidit under sedan årtusenden. Man mäter inte med penningen, utan sätter i dens ställe entusiasmen för en idé. Man har något som är förmer än penningen, och det är en ungdom så fylld av styrka och entusiasm och besjälad av rena ideal, att sådan ungdom möter man ingenstans i världen.

Barnen uppfostras med fredstanken, barnen och ungdomen sjunger fredssånger. De *tro* på freden, de *vill* freden.

Därför känns det som att stiga ner i en kall grav då man kommer från denna ljusa ungdomstro ut i Europa igen, där högtalarna genast kasta mot en samma hetspropaganda som man mått illa av under alla år. Man har måst fråga sig: — Finns det på hela jorden endast *en enda ond* vilja? Finns det bara god vilja och sanning därborta i väster, där man slängde den stora diktaren Maxim Gorki på bål? Där man i fruktan, inte minst fruktan för arbetslösheten, proppar Europas och Asiens — så långt man kommer åt — flygplatser fulla med det som ska bli krigsskrot, hur många miljoner ton måste den fråga som sett Stalingrad och Minsk stå upp ur bomb- och granatskrot?

Är det penningen som ska besegra världen? Nej, det är längtan efter fred. Den växer sig starkare år efter år och till slut skall fredssången ljuda högre än atombombens tjut.

Eller finns det någon nu levande människa som inte önskar det?

Maj Hirdman.

Josephine Baker har denna senvinter och vår besökt Köpenhamn och Oslo och överallt mottagits med hänförelse. Och det är inte enbart den stora konstnären som hyllats — det är *människan* Josephine Baker, hon som oförtrutet bekämpar rashat och orättfärdighet och talar för allas lika rätt till lycka och välbefinnande. I ett samtal med Vi Kvinders — det danska KDV-organet — medarbetare berättar hon om de fem små pojkar av olika ras hon tagit hand om och uppfostrar och om sitt arbete och sina förhoppningar.

Man får inte tiga ihjäl orä

Josephine Baker är just färdig med sitt uppträdande. Folk jublar och klappar i händerna, blommor bärs in, man utväxlar hänförliga anmärkningar. Josephine Baker ler och pratar, tar folk i hand, kysser barn på kinden. En äldre herre står tätt intill henne, så tätt att han trampar på hennes långa gröna klänning. Han lägger inte märke till det, så betagen är han, han säger bara hänfört rätt ut i luften: — Äh, hon är härlig, vidunderlig, *wonderbar*.

Ja, hon är *wonderbar*, men hon är mer än det. Där jag sitter mitt emot henne i hennes omklädningsloge, där folk strömmar ut och in och hela tiden får vänliga muntra svar på alla frågor, kan jag märka att hon är en riktig levande människa. Hennes leende och hennes stora gester är inte bara form, de är uttryck för ett verkligt intresse för andra. Hon är mycket elegant och har en vacker och naturlig hållning — ”drottninglik” kallade

man det visst i gamla tider. Ganska starkt sminkad — hon kommer ju direkt från scenen, men under de färgade ögonlocken lyser ett par levande ögon — hon talar snabbt — rösten skiftar från en litet rå gällhet till en låg inträngande ton, och hon understryker allt hon säger med sina för övrigt ovanligt vackra händer.

Det är underligt att tänka på, att den nu 48-åriga Josephine Baker en gång förde en eländig luffattig tillvaro i USA. Hon är av blandad härstamning, hennes far var spanjor, hennes mor hade både indian- och negerblod i ådrorna. Josephine tillbringade det mesta av sin barndom i St. Louis, i den del av staden där färgade kan få lov att bo, och hon fick tidigt märka att det på en del platser i världen är av stor betydelse vilken hudfärg man har från födelsen och att folk med mörk hud har att vara underdåniga dem med vit hud.

Och nu sitter hon alltså här, en världsberömd konstnär, och har fortfarande inte glömt de orättfärdigheter som finns i världen.

— Jag skulle gärna, säger jag, vilja höra lite om de fyra — eller är det fem? — små barn som Ni har tagit hand om.

— Det är fem, svarar Josephine Baker — fem små pojkar på två år, en indian från Peru, en sydafrikan, en liten fransman, en pojke från Israel och en japan. Ja, den lille japanen har inte kommit ännu, men vi väntar honom inom den närmaste tiden.

— Vem har hand om barnen när Ni inte är hemma?

— Min man, min mor och min syster. Och ett stort problem har redan dykt upp, ett svartsjukesproblem får man visst lov att kalla det. Min man vill nämligen att barnen ska uppfostras så som han själv blev uppfostrad, min mor vill använda sina metoder, och min syster står mitt emellan. Och varje

Josephine Baker i talarstolen.

kan Ni aldrig förstå det helt, aldrig som den som har känt det på sin egen kropp. Det blir inte fred i världen förrän rashat och rasfördomar fullständigt har försvunnit.

— Blir Ni inte trött på att möta samma frågor vart Ni än kommer?

— Trött? Nej, jag vill gärna svara på det samma om och om igen. Jag tycker inte om folk som tiger. Man kan inte tå ihjäl orättfärdigheterna — tvärtom, man skall tala om dem, dra dem fram i ljuset. Alla människor skall höra om de onda saker som sker — om krig och gaskamrar, rasdiskriminering, hur man utrotar annorlunda tänkande — tror Ni inte också att

av småbarn använder en stor del av sin tid till att sjunga sånger som de själva gjort. Den riktiga dansen är ju inte bara sammansatt av en rad mer eller mindre tillfälliga steg, den är ett språk, ett uttryck för mänskliga känslor och tankar — som för övrigt all annan konst. Och låt oss för allt i världen använda så många uttrycksmedel som möjligt för att komma i kontakt med varandra och lära att förstå varandra. Det är det viktigaste av det hela: att vi förstår och respekterar varandra hur olika vi än kan vara ifråga om politiska, religiösa eller andra åsikter.

K.

Orättfärdigheterna

Ett samtal med Josephine Baker

gång det är ett eller annat de inte kan klara säger de till ungarna: Vänta bara tills din mor kommer hem. Så nu måste jag visst skynda mig hem innan de gjort mig helt och hållet till buse.

— Varför har Ni just valt att få barn av olika raser?

— För demokratins skull, naturligtvis. För att visa världen ett exempel skulle man kunna säga. Ja, det låter kanske lite högtidligt — men i alla fall. Jag vill visa att när barn blir uppfostrade som fullständigt likaberättigade så spelar det ingen roll för deras utveckling vilken ras de tillhör. Åh, när man själv blivit förödmjukad bara för att man tillhör en annan ras än den härskande, då vet man hur ont det kan göra att vara "färgad". Ja, Ni som sitter här, Ni kan föreställa er det, Ni kan i varje fall försöka, men om Ni så brukar all Er inlevelseförmåga och medkänsla

man måste fortsätta att tala och skriva om de sakerna?

— Jo, svarar jag, det tror jag — bara alla människor kunde förstå det...

— Ja, men det kommer, säger Josephine Baker förtröstansfullt, jag tvivlar inte det ringaste på att alla människor snart kommer att förstå att vi inte längre får tåla oförrätter och orättfärdigheter, oavsett i vems namn de än begås.

— Att sjunga och dansa, är det en viktig del av livet? frågar jag.

— För mig, ja, för mig är det ensbetydande med att vara till. Men det kan ju inte nytta att alla människor skulle sjunga och dansa, vem skulle så bygga hus och laga mat och allt annat? Men jag tror nog att om människorna var lyckligare än de är i dag skulle de dansa och sjunga mycket mera. För små barn är det naturligt att röra sig i takt med musik och massor

Pepe är i tioårsåldern, han är bräcklig, spinkig, snabb som en ödla, brokiga paltor fladdrar över hans smala skuldror, och genom otaliga hål tittar huden fram, mörk av sol och smuts.

Han liknar ett torrt vasstrå — det blåser från havet, vinden leker med strået och för det hit och dit. Pepe hoppar på öns stenar, och från solens uppgång till dess nedgång, var pojken än befinner sig, hör man hans outtröttliga späda röst:

Italien, du sköna.
Italien mitt!...

Han intresserar sig för allt: blomorna, som i väldiga mängder översallar den bördiga jorden, ödlorna bland de violetta stenarna, fåglarna bland olivens blankstansade blad och vinstockens malakitfärgade krusiga löv, fiskarna nere i havets mörka sallar och utlänningarna på stadens smala, vindlande gator: den tjocke tysken med ansiktet ärrigt efter värjdueller, engelsmannen, som alltid påminner om skådespelaren vilken är van att spela misantrop, amerikanen, som enivist men resultatlöst försöker likna engelsmannen, och den oefterhärmlige fransosen, bullrig som en harskramla.

— En sådan uppsyn! säger Pepe till sina kamrater, och med sina allseende ögon gör han ett tecken mot tysken, som ser så uppblåst viktig ut att hans hår står på ända. Ett sådant ansikte, det är minst lika stort som min mage!

Pepe tycker inte om tyskar, han delar de idéer och stämningar som råder på gator och på torg och i de skumma handelsbodar där traktens folk dricker vin, spelar kort, läser tidningar och pratar politik.

— Vi arma sydlänningar, säger de, vi känner oss mera befryndade och trivs bättre tillsammans med Balkans slaver än med våra nådiga allierade, som har lönat vår vänskap med några öknar i Afrika.

Sådana ord yttrar söderns folk allt oftare och Pepe hör allt och lägger det på minnet.

En blaserad engelsman spankulerar omkring, med ben som liknar en sax. Pepe går framför honom och gnolar en låt som verkar att vara hämtad ur en själamässa eller också är det något annat slags sorgmodig visa:

Pepe

Novell av

MAXIM GORKI

Ur "Italienska sagor"

Min vän helt nyligen avled
Sörjer gör hustrun min...
Men jag kan inte begripa,
Varför är hon så bedrövad?

Pepes kamrater följer bakefter, färdiga att kikna av skratt gömmer de sig som möss i buskarna och bakom husknutarna, när utlänningen ser på dem med sina lugna, vattniga ögon.

Om Pepe skulle man kunna berätta en mängd intressanta historier.

En gång fick han i uppdrag av en signora att gå till hennes väninna och förära denna en korg äpplen som hon plockat i sin trädgård.

— Du förtjänar en soldo! sade hon. Det tar du ingen skada av...

Han var omedelbart villig, tog korgen, satte den på huvudet och begav sig av, men han kom inte tillbaka förrän på kvällen för att hämta sin soldo.

— Du har inte gjort dig någon särskild brådska! sade kvinnan.

— Men jag är i alla fall trött, bästa signora! svarade Pepe suckande. Ty det var ju i alla fall ett drygt tiotal!

— Vad är det du säger, korgen var ju rågad? Var det bara något tiotal?

— Pojkarna menar jag, signora!

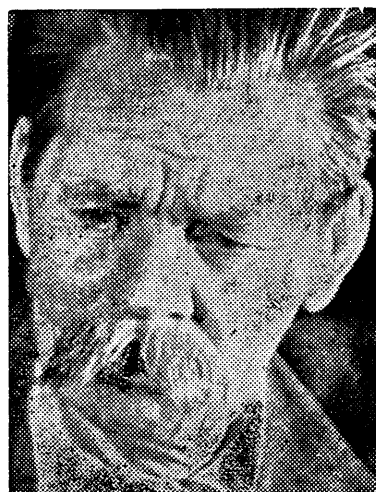
— Men hur var det med äpplena?

— Nej, låt oss först ta pojkarna, det var Michael, Giovanni...

Hon blev arg, tog honom i armen och skakade honom.

— Svara sig nu, gick du med äpplena?

— Ja, till stora torget, signora! Hör på bara, så bra jag skötte mig: först fäste jag inget som helst avseende vid pojkarnas glåpord — låt dem jämföra mig med en åsna, tänkte jag. Av aktning för signora, är jag

beredd att tåla allt — ja, det var just er, signora, jag hade i åtanke. Men när de sedan började håna min mor — då tänkte jag, vänta ni, det där skall ni inte ha gjort förgäves. Jag ställde korgen ifrån mig — bästa signora, ni skulle bara ha sett med vilken schwung jag träffade prick, och ni skulle inte ha kunnat hålla er för skratt!

— Knyckte de mina äpplen? skrek kvinnan.

Pepe suckade bedrövad och svarade:

— Nej, visst inte. Men de äpplen som inte träffade pojkarna slog i vägen och gick sönder, och resten åt vi upp sedan jag hade segrat och försönat mig med fienden.

Kvinnan öste alla svordomar hon kände till över Pepes snaggade huvud. Han lyssnade uppmärksam och lydigt medan han allt emellanåt smackade med tungan och då och då utropade med ett lätt instämmande:

— O, ja, det stämmer precis! Vilka uttryck!

När hon till sist uttröttad gick sin väg ropade han efter henne:

— Men jag försäkrar er, ni skulle inte ha tagit det så hårt om ni bara hade sett hur precis era förträffliga äpplen träffade i satpojkarnas smutsiga skallar — ack, om ni bara hade sett det ändå! Då skulle ni ha givit mig två soldi i stället för en som ni lovade mig.

Den grovkorniga kvinnan förstod inte segrarens blygsamma stolthet — hon bara hötte mot honom med sin järnhårda knytnäve.

*

Pepes syster, som är mycket äldre men inte förståndigare än Pepe, hade fått anställning som hembiträde —

hon skulle städa i en villa, som ägdes av en rik amerikan. I ett enda slag blev hon prydlig och rödkindad och av den goda kosten började hon märkbart svälla som ett augustipäron.

En dag frågade hennes bror:

— Äter du varje dag?

— Ja, två och tre gånger om dagen, ifall jag har lust, svarade hon stolt.

— Du borde vara rädd om tänderna! tillrådde henne Pepe och blev grubblande, varefter han på nytt frågade:

— Är din husbonde mycket rik?

— Om han är? Ja, jag tror att han är rikare än självaste kungen.

— Nå, allt struntprat åsido, men hur många par byxor har han?

— Det är svårt att säga.

— Tror du han har tio par?

— Han kanske till och med har flera...

— Låt oss gå dit och hämta ett par åt mig, inte alltför långa och varma, svarade Pepe.

— Varför det?

— Du ser väl själv hurudana minas ut?

Det föll sig ganska svårt, ty det var inte mycket som återstod av Pepes byxor.

— Ja, instämde systern, du behöver verkligen någonting på dig! Men han skulle ju kunna tro att vi stjal!

Pepe försökte övertala henne:

— Du skall inte tro att andra är dummare än vi själva! Om man tar en smula där det finns mycket, så kallas det inte att stjäla, utan man bara delar!

Systern var inte riktigt med på

noterna, men Pepe övertalade henne snart och då hon efter en stund kom in i köket med ett par utmärkta ljusgråa byxor, som visade sig vara ett stycke längre än hela pojken, så var Pepe strax på det klara med vad han borde göra.

— Ge mig en kniv! sade han.

Med förenade ansträngningar förvandlade de raskt amerikanens byxor till en mycket lämplig pojkkostym: det blev en säck, visserligen en smula vid, men bekväm var den. Vid axlarna hölls den ihop av ett snöre som kunde knytas runt halsen, och byxfickorna tjänstgjorde utmärkt väl som ärmhål.

De skulle säkerligen ha kunnat göra det ännu bättre, om inte hustrun till byxornas ägare hade kommit. Hon kom infarande i köket och började på amerikaners sätt att ösa ur sig de allra grövsta uttryck, som på alla språk låter lika illa.

Pepe kunde inte på något vis hejda hennes våltalighet, han rynkade pannan, lade handen på hjärtat, grep sig i förtvivlan om huvudet och suckade trött, men kvinnan lugnade sig inte förrän hennes man kom in.

— Vad är det som står på? frågade han.

Och då svarade Pepe:

— Signore, jag är mycket förvånad över allt det oväsen som er signora ställer till, och jag känner mig till och med en smula sårad å era vägnar. Enligt vad jag kan fatta, så tror hon att vi har fördärvat byxorna, men jag försäkrar er, att de passar mig utmärkt väl! Antagligen tror hon att jag tog ert sista par byxor och att ni inte är i stånd att köpa er nya...

Amerikanen lyssnade lugnt till hans ord och svarade:

— Men jag tror, lilla ungtupp, att vi måste kalla på polisen.

— Verkligen? svarade Pepe högeligen förvånad. Varför det?

— För att föra dig till fängelse...

Pepe blev ledsen och var nära att brista i gråt, men han behärskade sig och sade med värdig röst:

— Om det verkligen behagar er, signore, att sända folk i fängelse, så skall ni naturligtvis göra det! Jag skulle i varje fall inte handla så, om jag hade många par byxor och ni inte hade ett enda par! Jag skulle ge er två par, kanske rentav tre par, trots att man inte kan bära tre par

Vacker slutspurt

Den här bilden kommer från Göteborg, närmare bestämt från en fest som Torpa- och Kålltorpsavdelningarna genomförde som en slutspurt i kampanjen för Vi Kvinnor. För nettobehållningen, kr. 553: 34, inköptes andelar. Så här lyder rapporten om den lyckade festen:

"Vi hade dekorerat lokalen fint och så att alla begrep vad syftet var med festen. Fru Gunvor Norlin sjöng för oss och vi hade också egna förmågor i elden och de skötte sig med den äran. Musik, kaffeservering, dans och en fin tombola till vilken medlemmarna skänkt alla vinster hörde också med. Vi fick ett gott betyg av våra kära män som vi tagit med oss och som vi naturligtvis passade på att informera om vår verksamhet när vi hälsade välkommen. De var imponerade och hurrade för oss."

Hurrar gör också vi för de duktiga SKV-arna i Torpa och Kålltorp! Och tackar för de 55 nya andelarna,

byxor samtidigt! Särskilt inte under varma dagar...

Amerikanen brast i skratt, ty också de rika kan ibland tycka att det är roligt.

Sedan bjöd han Pepe på choklad och gav honom en franc. Pepe prövade slantens äkthet genom att bita i den och tackade därefter:

— Jag tackar er, signore! Myntet förefaller att vara äkta!

*

Mest till sin fördel är Pepe när han står ensam någonstans ute på berg-hällarna och tankfullt synar sprickorna i dem, liksom i färd med att studera stenarnas historia. I sådana stunder ligger ett vackert skimmer över de vittuppspärade ögonen, de spinkiga händerna vilar på ryggen och det lätt lutade huvudet vaggar sakta som en blomkalk medan han hela tiden nynnär en sång — han sjunger alltid.

Betagande är han också då han står och ser på blommorna — glycinernas violetta rankor väller över muren och framför dem står pojken uppsträmad liksom lyssnade han till de silkeslena blombladens dallringar för havsbrisen.

Han ser och sjunger.

— Fiorino-o. Fiorino-o...

I fjärran hörs havets djupa andetag, som slag på en jättstor tamburin. Fjärilarna fladdrar kring blommorna. Pepe har höjt huvudet och följer deras flykt, kisar mot solen, ler en smula avundsjukt och bedrövat men likväl välvilligt mot den äldste på jorden:

— Schas! ropar han och klappar i händerna för att skrämman en smaragdgrön odla.

Då havet ligger lugnt som en spegel och bränningarnas vita skum försvunnit från klipphällarna slår sig Pepe ner någonstans på en sten och tittar forskande ner i det klara vattnet: där simmar fiskarna lugnt omkring bland de rödbruna algerna, räkorna skymtar förbi och vid sidan om kravlar krabbor. Och ut över det blå vattnet klingar pojkens klara, drömmande sång i tystnaden:

— O, hav... hav...

De vuxna säger om pojken:

— Han kommer att bli anarkist!

Men de mera välvilligt stämde, de verkliga människokännarna säger annorlunda:

— Pepe kommer att bli vår poet...

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till Frågespalten, Box 180 73, Stockholm 18 — och Sofia skall försöka svara.

*

Kära Sofia! Jag hörde en lördag nyligen morgonandakten i radio. Den skulle handla om femte budet, så jag var intresserad att höra vad en präst hade att säga om kriget. Han läste upp Luthers förklaring, som inte är illa: den fördömer också andlig tortyr. Men sedan sades det att femte budet var ett litet lätt bud, för ingen av oss har väl lust att gå och slå ihjäl någon annan! Varken talaren eller åhörarna. Men så småningom kom han i alla fall in på kriget, och det var nödvändigt, för om inte vi försvarede oss skulle större skada ske än om vi gjorde det. Men att vi för krig i alla former, måste utbilda våra unga män att döda andra, det kom han inte in på — och det är väl på den punkten

Och Pasqualino, snickargubben som har ett huvud som vore det gjutet i silver, och ett ansikte som på ett gammalt romerskt mynt, han som är vis och allmänt aktad resonerar på sitt eget sätt:

Barnen kommer att bli bättre än vi är, och livet kommer att bli bättre för dem!

Många tror på hans ord.

femte budet kommer med, om vi bryr oss om budorden. Att jag fäste mig vid denna morgonandakt beror i alla fall på något annat: krig var inte synd mot femte budet men däremot var både laglig och olaglig abort detsamma som barnamord! Att döda fullvuxen ungdom är alltså mindre synd än att ta bort ett påbörjat embryo som kanske är påtvingat en kvinna mot hennes vilja. För min del tycker jag att detta är inkonsekvent. Och man känner sig nästan generad över att sådant skall predikas. Kunde inte prästen helhjärtat fördöma mordandet i krig, då skulle han ha hållit inne med aborterna också — det diskuteras minsann så mycket ändå. — Vad säger Sofia om detta?

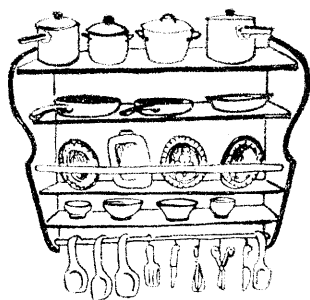
Emy Maria

Sofia instämmer med Emy Maria. Om de kristna verkligen toge sin religion på allvar skulle de alla vara pacifister. Men som vi vet, är endast en ringa del av dem intresserade av freden och fredsrörelserna. Och de som är konsekventa och vill hålla femte budet utan krumbukter bland de kristna finns bland de frikyrkliga. Det finns ännu i Sverige en möjlighet att slippa utbildas till soldat, dvs. utbildas att döda andra människor, nämligen möjligheten att göra civil värnplikt. De flesta av dessa "samvetsömma" är kristna, alltså begär de civil värnplikt av religiösa skäl. Åtskilliga av de "samvetsömma" är det av etiska skäl. För att visa att de inte vill dra sig undan att tjäna staten, har de längre tjänstgöring än övriga värnpliktiga.

Denna fråga var tidigare mycket diskuterad, men har nu genom krigspropagandan i hela världen blivit mycket dämpad även i Sverige. I många länder finns inga undantag för de samvetsömma, om de vägrar att bära vapen, får de fängelse. — Det värsta med utbildningen till krigstjänst är att den förråar och förhårdar unga obefästa sinnen och river ner de humana hänsyn som vi lärt våra söner. Nog hade det funnits problem för en präst att ta upp i morgonandakten i samband med femte budet. Så alldeles lätt är det inte.

Sofia

Hemma i köket:

Ett litet kapitel om ris

Frågan är om inte riset intar första platsen bland jordens olika sädesslag. Hos många folk utgör det grundstommen i matlagningen. Men inte hos oss. Det är förvånansvärt hur lite riset egentligen användes i vår hushållning. Och det är skada, ty ris har stort näringsvärde, det är enkelt att tillreda och riktigt tillrett är det gott. Inte minst med tanke på hur dålig potatisen för det mesta är hos oss nu för tiden vore det skäl att riset finge större plats i vår matordning.

När riset är kokt på riktigt sätt är det kornigt, lätt och torrt. Hur man åstadkommer det? Genom att aldrig ta för mycket vatten eller annan vätska, proportionerna bör vara 1 del ris och 3 delar vätska. Vidare skall grynen först läggas i då vätskan kokar. Efter uppkoket dämpas värmen ned så rätten bara sjuder. Ett tättslutande lock ska man ha över kastrullen. Efter 18 à 20 minuter har riset uppsugit all vätska och är färdigkokt.

Här några beskrivningar på goda risrätter.

Kinesisk ris- och köttträtt.

400 g svin- eller kalvkött skäres i småbitar. 2 gula lökar hackas fint och fräses i margarin i tjockbottnad kastrull eller gryta tills de är guldgula (men ej bryn- ta!). Då tillsättes köttet och $\frac{1}{2}$ kkp hett vatten, man saltar och pepprar, lägger på ett tättslutande lock och låter kött och lök puttra över svag värme omkr. 1 tim-

ma. När köttet börjar bli mörkt tillsättes 100 g ris, 1 msk smör samt lite buljong och rätten får sakta sjuda tills riset är färdigt.

Fin risotto.

150 g ris fräses sakta i lite olja i kastrull. Därpå tillsättes 1 morot och 1 stor gul lök, skuret i fina strimlor, samt några kvistar finhackad persilja. Man kryddar med salt och paprikapulver, häller på vatten och låter rätten sakta sjuda tills riset är färdigt. I en smord form varvas riset med riven ost och i strimlor skuren skinka eller bacon. Har man lite finhackad svamp att tillsätta förhöjes smaken ytterligare. Det översta lagret ska vara ris och riven ost ovanpå. Får stå i varm ugn ca 20 min.

Ris med fisk och blomkål.

Blomkål, fisk (man kan välja praktiskt taget vilken fisksort som helst), och ris kokas var för sig, men inget kokas riktigt färdigt. Så varvas alltsammans i en

eldfast form. En tjock sås göres av margarin, mjöl och blomkålsspad. När såsen tagits av värmen tillsättes 1 à 2 ägg och såsen avsmakas med salt och vitpeppar innan den hälls över anrättningen. Rätten sättes i varm ugn tills den fått vacker färg. Ett utmärkt sätt att använda rester av kokt fisk.

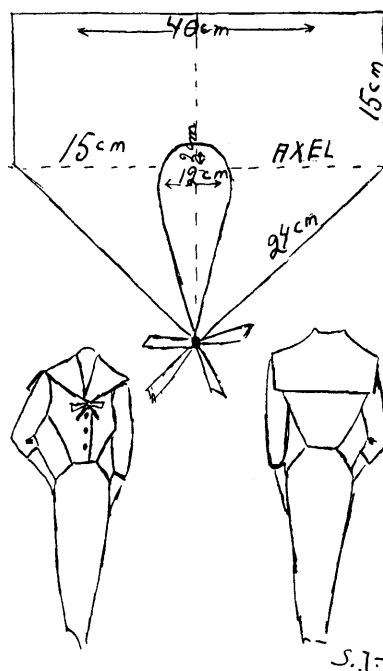
Ris med frukt.

Koka ris i mjölk och smaksätt med en aning salt, socker och vaniljsocker. Varva riset med konserverad eller nykokt frukt i en glasskål och servera det kallt med saftsås eller vispad grädde.

Rissallad.

Rester av kokt ris kan med lämplig kryddning också användas till sallader. Det kan blandas ut med majonnäs eller en salladssås på olja, ättika, salt och peppar, gärna med finhackad persilja till. Alltefter årstiden kan man sedan tillsätta tomatklyftor, sparris, råreven morot eller selleri.

Matroskragen bryter garderobssorgen

Parismodet dikterar inga uppseendeväckande nyheter, men kommer däremot med flera glada uppslag till att pigga upp våra vardagsplagg som nu i vårsolen kan te sig nog så murriga och ledsamma. Vi vanliga dödliga som inte ägnar tid och pengar uteslutande åt garderobsproblem har särskild anledning att glädja oss åt denna lugna och vettiga modevår.

Sjömanskragen som syns härintill är en lagom anspråkslös men ändå uppfriskande ändringsdetalj, klädsam på varje någorlunda ungdomlig gestalt. Sydd i dubbel piké och kombinerad med enkla manschetter ger den ett nytt ansikte åt vinterns enfärgade vardagsklänning. Eller sy en blus med den nya kraglinjen till uddakjolen och prydd den gärna med kantremсор och rosett i kjolens färg, om ni är på det humöret!

De överlevande

Patrice sätter sig vid Nadines fötter och börjar tala med färglös röst:

— För ungefär sju månader sedan fälldes bomber några tiotal kilometer härifrån. Vi var då alla redan här på hotellet, av en slump eller av "förutseende" . . . Det var först långt senare som regeringen lät föra bort hela befolkningen, det var några knappa dagar före explosionen. Vi trodde att vi skulle vara i säkerhet här. Det fanns ju

ingen anledning tro . . . Bomberna hade kreverat. Långt borta. Men ändå alltför nära . . . Efter att en atombomb exploderat, efter den första chock, efter förstörelsen i den zon där den kreverat, där den heta luftströmmen välter omkull väggar och hus, bränner och förstör allt — efter detta uppkommer en följande zon där gammastrålarna börjar verka efter att de frigjorts vid explosionen. Dessa strålar dödar i hemlighet, de är det

Filmen om HIROSHIMA

kommer inom kort att få sin premiär i Stockholm under titeln HIROSHIMAS BARN. Filmen är inspelad i Japan och bakom den står det japanska läkarförbundet. På bilden står lärarinnan Yonowara och en av hennes elever och ser tillbaka mot den brinnande staden. Snart skall lågorna ha uppslukat allt. I tiotusental flyr de skräckslagna och illa tilltygade invånarna från sin stad som på några ögonblick förvandlats till ett inferno.

Ur en nyutkommen bok av den franska författarinnan Elsa Triolet där hon visar hur våra länder skulle se ut efter ett atomkrig — några få varelser som inte dödats av bomberna lever på alpernas höjder omslutna av dödszoner. Med vanställda ansikten ser de mot slätten och horisonten, där spåren knappt finns kvar av de städer och byar som var människornas hem — före bomben.

perfekta brottet: den levande varelsen, en människa eller ett djur, bär inga som helst synliga spår av brännskador eller andra slags sår. Gammastrålarna, de radioaktiva strålarna tränger in till kroppens livscentra och dödar ofelbart, men denna död är inte omedelbar, den skjuts upp, det är en död på längre sikt. Den drabbade människan känner ingenting, vet ingenting om det. Det finns ingenting till det yttre som säger om man drabbats eller ej. Man kan dö om ett år, om två år, eller kanske inte dö . . . Och vi här, vi väntar . . .

— Under det korta ögonblick då en atombomb exploderar korsas den omgivande rymden på över en kilometers avstånd av en enorm mängd neutroner och gamma, livsförstörande strålar. Samtidigt kastar den luftvåg som uppstår av det oerhört häftiga trycket omkull allt den möter och de heta strömmar som åtföljer den framkallar eld och brand och kan förflyktiga allt levande i sin väg. Men det är inte allt . . . Strålningen av neutroner som frigjorts under explosionen har gjort all materia i dess väg radioaktiv. Explosionszonen har blivit ytterst farlig och det är praktiskt taget omöjligt för en levande varelse att beträda den på grund av de artificiella radioaktiva element som bildats under neutronernas verkan och som under dagar och månader utsänder dödande elektroner. Schweiz befinner sig i den av explosionen berör-

Från våra avdelningar

Goda möten kring Internationella Kvinnodagen

Ängermanlands distrikt av SKV hade ett mycket lyckat möte i Kramfors den 7 mars. I själva distriktmötet på förmiddagen deltog 56 representanter för de sex avdelningarna inom distriktet. Deltagarna redogjorde för lokala initiativ som öppnat samarbetsmöjligheter i flera fall och för planer på nya sådana aktioner. Behovet av kvinnlig industri visade sig vara aktuellt i dessa stora centra för trävaruindustri. Man talade t. ex. om 500—600 kvinnliga arbetssökande i Kramfors nyligen. Distriktet valde en styrelse på 6 personer med Gunvor Johansson, Långsele, som ordförande. Mötet instämde enhälligt i KDV:s appell mot massförintelsevapen.

På eftermiddagen hade man ordnat ett offentligt möte som samlade över 300 deltagare. SKV:s ordförande talade över ämnet: Världens kvinnor i samarbete. Hon berörde 100-årsminnet av Fredrika Bremers insats och hon påminde inför 8 mars om våra systar jorden runt. Underhållningsprogrammet var imponerande. Två små flickor med dragspel — nästan lika stora som de själva — spelade och sjöng fantastiskt bra. En rad av förbundets medlemmar ut-

da zonen, vi kan alltså inte bege oss ner på slätten utan vidare. Vi kan inte ens här vara absolut säkra på att vi inte omsluts av den farliga zonen, dödszonen, trots avståndet, trots höjden...

förde tillsammans en sketch "En dag med Gustaf Fröding" och visade prov på mindre vanlig skådespelartalang och sångförmåga.

I Stockholm

firades åttonde mars med ett gediget möte i Viktoriasalen. Inför fullsatt salong tecknade fil. lic. Eva Palmær en intressant bild av Fredrika Bremers liv och gärning och påpekade hur KDV skapar förutsättningar för att förverkliga den fredsappell hon lät publicera i Times 1854. Förbundsordföranden med. dr Andrea Andreen höll ett uppskattat anförande om KDV:s

SKV noterar med intresse att Marie Louise Mohr, president för Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, sänt en skrivelse till de fyra storas utrikesministerkonferens i Berlin med krav om Tysklands enande och alliansfrihet. I skrivelsen framhålls bl. a. att förbundet under många månader arbetat för en sådan konferens och uttryckt denna mening i sina resolutioner vid kongressen i Paris i augusti 1953. I Marie Louise Mohrs skrivelse framhålls bl. a. följande punkter:

att Tyskland blir enat, avväpnat och neutraliserat;

att denna Tysklands ställning garanteras av de fyra stormakterna och FN;

att de små grannländerna får ett ord med i förhandlingarna och beskyddas av de garantier som ges;

att man tar sikte på att skapa ett brett bälte av neutrala stater genom Europa, oberoende av stormaktsblocken.

åttonde marsappell 1954 som antogs med starkt bifall.

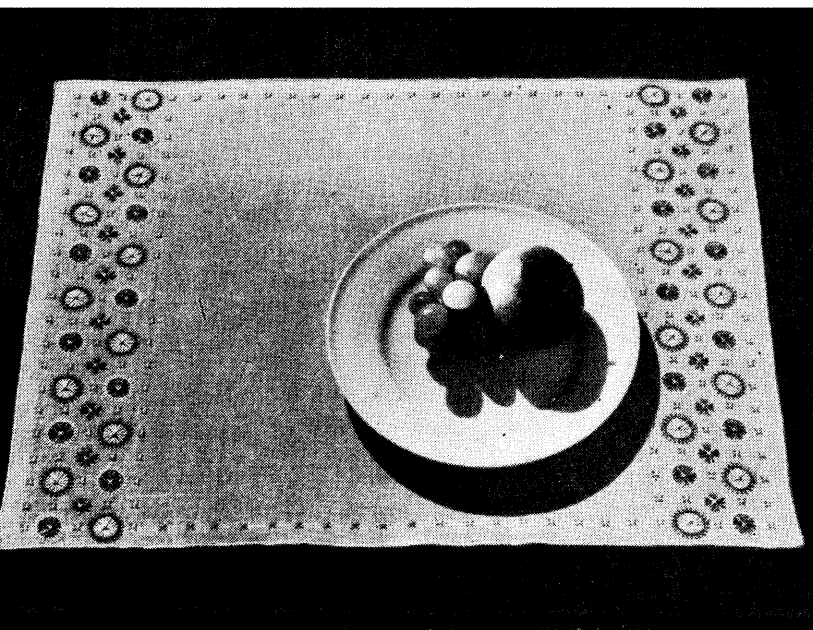
Stockholmsavdelningarna blomsterhyllade förbundsordföranden med anledning av de insatser som lett till att hon tilldelats Stalins internationella pris för fredens bevarande.

Pianisten Karin Ödeen och sångerskan Greta Lindberg tog publiken med på en bejublad resa från Peking till San Francisco. Fru Vilma Gustafsson läste med stark känsla Rut Adlers Sankte Per och barnen. En välförtjänt hyllning med prisutdelning gavs för de bästa individuella prestationerna i den pågående förbundskampanjen. Margit Olsson, Hägerstensavd. hade skaffat 73 prenumeranter, Esther Wahlund — Söderavd. 68, Linnea Käller Blommensbergsavd. 61 och Carin Cronqvist Hägerstensavd. 62.

Det lyckade mötet avslutades med filmen: *Svenska Kvinnor i kamp för rätt och rättvisa.*

I Skåne

genomfördes i anslutning till Internationella Kvinnodagen möten i Malmö och Hälsingborg, vid vilka red. Valborg Svensson talade och KDV:s film från Kvinnornas Världskongress i Köpenhamn visades. Mötet i Malmö hade förlagts till söndagseftermiddagen den 14 mars och hade karaktären av en familjefest. Det var välbesökt och stämningen god. Tre nya medlem-

Nya mönster i gammal teknik

heter en utställning som i slutet av februari visades i Stockholm och som nog kommer att leta sig ut till skilda delar av landet. Bakom den står KF:s husmodersavdelning och tidningen *Vi Husmödrar* som här presenterar sin handarbetsserie, tillkommen för att stimulera intresset för goda handarbeten. Det är en ganska imponerande serie vackra handarbeten till priser som ligger avsevärt under dem exempelvis hemslöjden tillämpar. T. v. en komposition av Maja Lundbäck, kallad "Vintergatan". Nedan duk, tablett och löpare. Mönstret är komponerat av Kerstin Gavler och kallas "Spetsbård". Handarbetena är uppritade på specialvävt linne i vackra färger.

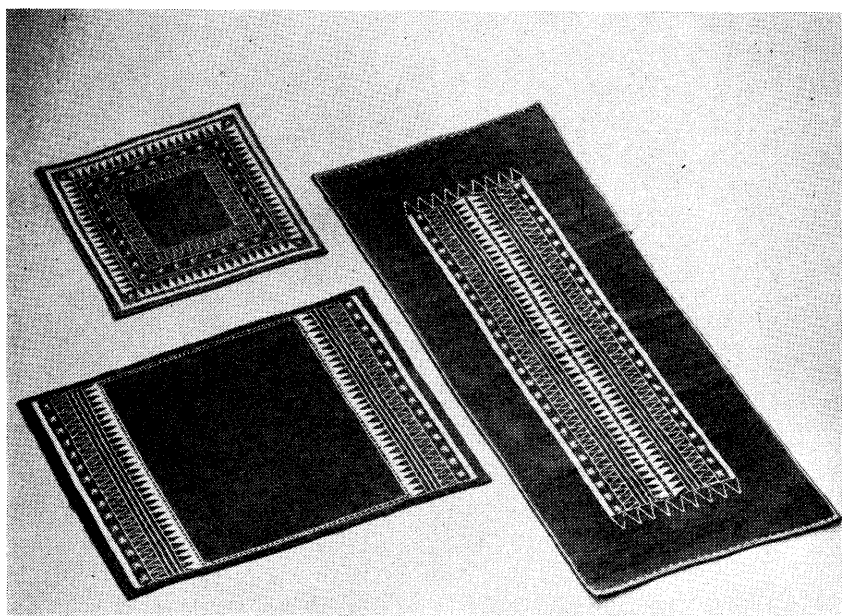
mar anmälde sitt inträde i Malmö SKV-avdelning. Det inbjudningsmöte SKV-avdelningen i *Hälsingborg* anordnade tisdagen den 16 mars var likaledes mycket vällyskat och sju nya medlemmar vann inträde i avdelningen.

En konferens om likalönsfrågan hölls på måndagskvällen den 15 mars i Malmö. Valborg Svensson inledde frågan och i den efterföljande debatten framförde deltagarna sina erfarenheter från arbetslivet och underströk betydelsen av att strävandena för lösning av kvinnolöneproblemet intensifieras. Kortare arbetstid är ett annat krav som vinner stark genklang hos kvinnorna, det gav debattinläggen tydligt besked om.

★

Från *Vetlanda* rapporteras att SKV-avdelningen där krävt av stadens myndigheter att hastighetsbegränsning skulle införas för att därmed nedbringa trafikolyckornas antal.

I *Torshälla*, berättar fru Ulla Karlin, har styrelsen annonserat i lokalpressen om att avdelningen kan ordna barnvakter på kvällarna. Säkerligen mycket uppskattat, inte minst i familjer där förenings-

intresset odlas. Avdelningen rapporterar också tre nya medlemmar.

I *Eskilstuna*, liksom på så oändligt många andra platser, finns för få barndaghem. SKV-avdelningen uppvaktade därför drätselkammarens ordförande samt sysslomanen inom socialvården för att kräva att flera daghem bygges.

Söndagen den 28 februari hade *Norrbottdistriktet* återigen anordnat en av sina populära studiekurser. Denna gång var kursen förlagd till Kalix med deltagare från

avdelningarna i Båtskärsnäs, Svartbyn och Råneå. Kursen omfattade mötesteknik och föreläsningar om SKV och KDV. De 36 deltagarna var storbelåtna med sin söndag.

Vid ett av *Luleåavdelningens* möten medverkade ABF:s ordförande, som redogjorde för säsongens studieprogram samt förevisade en film. 5 nya medlemmar inröstades vid det mötet.

Göteborgs Centrala avdelning rapporterar om en rad goda mö-

ten. På novembermötet talade inför en talrik publik fru Hanna Sundberg om barns uppfostran och farliga leksaker. Ett inbjudningsmöte för kvinnorna på Hultmans Holme har genomförts där fru Greta Segersson berättade om en resa i Italien. Samtidigt redogjordes för SKV:s historia och verksamhet. Mötet resulterade i inte mindre än 14 nya medlemmar.

Lidköpings-avdelningen har genomfört ett offentligt opinionsmöte mot serieeländet. Talare var fru Siv Aspelin från Göteborg.

Kramfors-avdelningens nya ordförande fru Barbro Claeson rapporterar att den tidigare Frånö-Kramfors-avdelningen vid sitt årsmöte beslutat dela sig i två avdelningar. Ordförande i Frånö-avdelningen blev fru Greta Lindbom. Efter årsmötet samlades man till en trevlig fest. Ett uppskattat program, som var betitlat "En dag i Frödings Värmland", framfördes av några medlemmar varpå dansen trädde till Pensionärsföreningens kapell.

Ambjörby-avdelningen, som genom åren fått namn och rykte om sig att vara expert på att ordna god ekonomi, har även i år genomfört sitt stora samkväm. Nettot blev denna gång 704 kronor. Avdelningen rapporterar samtidigt 2 nya medlemmar.

Kumla och Vansbro — — 2 nya avdelningar

I Kumla bildades den 19 februari en ny SKV-avdelning. I mötet deltog Birgit Jansson, Örebro, som informerade om förbundets historia och om dess uppgifter i dag. Ett 10-tal intresserade anmälde sig som medlemmar till den nya avdelningen. Sedan dess har den livaktiga avdelningen redan hunnit rapportera ytterligare 5 medlemmar. Till Kumla-avdelningens ordförande valdes fru M. Wahlström och till kassör fru Lillie Turander.

Den 15 mars bildades en SKV-avdelning i *Vansbro*. Även här deltog Birgit Jansson, som hjälpte till att planera för avdelningens kommande verksamhet. En sak som många avdelningar runt om i landet kan avundas den nya Vansbro-avdelningen är, att den kommer att få tillgång till lokal alldeles gratis. Det är en mycket trevlig kommunal sammanträdeslokal som alla organisationer i samhället har rätt att använda.

Fru Ester Schef valdes till avdelningens ordförande. Intresset för den nya avdelningen tycks vara stort i Vansbro och snart nog kommer medlems-siffran att stiga i höjden även där.

Distriktskonferens i Småland

Den 20—21 februari höll SKV:s Smålandsdistrikt årskonferens i Huskvarna med god anslutning från avdelningarna. Förbundsstyrelsens representant Birgit Jansson talade om SKV och dess uppgifter. Därpå diskuterades livligt om husmödraproblem, lika-lön, kortare arbetstid, kontinuerlig drift och socialpolitiska frågor. Goda rapporter lämnades från avdelningarna dels om vad som hittills uträttats och dels om vad som planerats för den kommande verksamheten.

Den avgående distriktsstyrelsen omvaldes med fru Margit Karlsson, Jönköping, som ordförande. Konferensen beslutade att förbereda en ny central studiekurs till hösten. Ett uttalande till förmån för barnen Rosenberg antogs och avsändes.

Konferensen föregicks av ett mycket trevligt samkväm som Huskvarna-avdelningen inbjudit till på lördagskvällen. Där talade överlärare Sjödahl om enhetsskolan och intresset för den nya skolan var så stort att frågorna och diskussionsinläggen varade till klockan halv elva, varför flera punkter på programmet måste strykas. Den lyckade kvällen avslutades med några

utsökta Huskvarnabilder i färg, föreläsade av fru A. Eriksson.

8 mars i Göteborg

Internationella kvinnodagen firades i Göteborg genom ett anslående möte på A-salen i Folkets hus, anordnat av SKV. En kraftig influensaepidemi till trots hade mötet samlat omkring 200 personer, det stora flertalet unga kvinnor från olika arbetsområden. Mötet började med musik. En sångkör av föreningens medlemmar sjöng ett par vackra vårsånger — första framträdandet — fru Vanja Ahlström deklamerade och fil. kand. *Signe Fredholm* höll ett föredrag över ämnet: *Vad kan vi kvinnor göra för freden?*

Signe Fredholm talade varmt om Fredrika Bremers banbrytargärning att aktivisera och svetsa samman kvinnorna för fred och social trygghet. Fredrika Bremer fick aldrig uppleva sin fredstankes förverkligande, men i dag har vi ett världsomfattande fredsförbund nämligen Kvinnornas Demokratiska Världsförbund med ett medlemstal av 140 milj. kvinnor.

Talarinnan slutade med att kvinnorna inte får isolera sig inom hemmets väggar utan känna ansvar för de problem, som finns utanför, vilka kräver deras aktivitet och medverkan. Liksom kvinnorna gemensamt med männen skapar ett hem, skall de också gemensamt medverka till en trygg värld. Där kvinnorna inte är med, är det någonting som fattas.

Efter Signe Fredholms anförande överlämnades till henne av distr. ordf. Maja Bolling 1500 namnunderskrifter med krav om förbud mot massförintelsevapen samt antogs enhälligt ett uttalande till Sveriges Regering, vilket lød:

"Vi önskar internationell avspänning för att trygga mänsklighetens framtid. Det är därför vår varma förhoppning, att Sveriges Regering genom sina representanter i Förenta Nationerna verkar för förbud mot massförintelsevapen samt för nedrustning under effektiv kontroll."

Årsmöte i Sörmlandsdistriktet

Södermanlands distrikt av SKV höll årsmöte den 14 mars. Rektor *Honorine Hermelin* talade om "Kam-

Vem vinner hedersfanan?

Denna gång tänkte vi redogöra för hur de 7 bästa distrikten placerat sig i tävlingstabellen. *Västra Sverige* behåller alltså ledningen, men *Stockholm*, som nu ligger på andra plats verkar att ha allvarliga aspirationer på Hedersfanan. *Stockholmarna* har inhämtat en hel del av det förspång som *V:a Sverige* haft och ifråga om prenumerantvärvningen ligger *Stockholm* avgjort före. När detta skrives återstår 18 dagar av kampanjen och allt tyder på att det blir en verkligt spännande slutspurt.

Här kommer resultaten distriktsvis:

Västra Sverige har ökat lösnummerupplagan med 346 ex. och samtidigt värvat 861 prenumeranter. Det innebär en nettoökning på den

pen om människan" och distriktets ordförande fröken *Elisabeth Tamm* gav intressanta återblickar på kvinnokamp under tidigare år i ett anförande om "När vi började". Mötet antog appellen om förbud mot alla massförintelsevapen och beslöt instämma i KDV:s och SKV:s protesttalanden med anledning av det amerikanska trycket mot den sydamerikanska republiken Guatemalas nationella självständighet.

Tidningen *Vi Kvinnor*
i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen

Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

Utkommer med nio nr per år.

Prenumerationspris per år:
Kr. 4:—

Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61.

sammanlagda upplagan med inte mindre än 581 ex. Inte mindre än 271 andelar har tecknats.

Stockholm redovisar en ökning av lösnummerupplagan på 117 ex. Planen för prenumerantvärvningen har uppfyllts till 137 %, vilket är detsamma som 870 st. Andelar har tecknats för 1.910 kronor.

Norrboten har också överskridit planen för prenumeranterna och redovisar nu 805. 170 andelar är ett verkligt fint resultat i *Norrboten* där så få kvinnor har eget förvärvsarbete. Lösnummerupplagans ökning är endast 25 ex.

Västerbotten är det distrikt som kommer som god fyra. Det är framförallt andelsteckningen som gett denna fina placering — 28 andelar hittills klara. 86 prenumeranter och en liten ökning av lösnummerupplagan kommer därtill.

Skåne. På femte plats kommer *Skåne* med 102 prenumeranter, 18 andelar och 22 ex. i ökning av ordinarie upplaga.

Västmanland-Dalarna redovisar 37 andelar, 136 prenumeranter och är tätt följd av

Värmland som hotar inta 6:e plats och kanske också beröva *Skåne* sin 5:e placering. 68 andelar är ett vackert resultat. 108 prenumeranter har hittills värvats.

Som åttonde distrikt har *Gävleborg* placerat sig, därpå kommer *Örebro Län*, *Östergötland*, *Stockholms Län*, *Småland*, *Medelpad*, *Södermanland*, *Ångermanland* och *Blekinge*.

Vi avstår från all gissning om var Hedersfanan kommer att hamna. När detta läses är tävlingen redan avgjord och om slutbedömningen får vi därför läsa i nr 4.

B. J.

Prisfrågan

behandlades i slutet av februari på en lyckad kvinnoträff i Yrkesskolans aula i Stockholm, som anordnats av stadens SKV-distrikt. Byråchefen Erland Carbell i Statens priskontrollnämnd inledde, representanter för konsum samt ett flertal husmödrar deltog i den intressanta debatten. Kvinnoträffen startades med en högintressant uppvisning av gymnastikdirektör Birgit Rydin om riktiga ställningar i det husliga arbetet.

UR INNEHÅLLET:

Sid.

ELISABETH TAMM: Guatemala 2

TORA PETTERSSON:

Jag ser... Dikt 2

LENA LARSSON: Fler

kollektivhus! 3

EMILIA FOGELKLOU:

Fragment ur en resedagbok 4

STINA ARONSSON: Novell 7

MAJ HIRDMAN: Resa i Sovjet 9

Samtal med Josephine Baker 10—11

MAXIM GORKI: Novell 13

Bokanmälningar, frågespalt, sömnad, broderi, mat m. m.